

Protože se o největší tragedii Čechů na jednom místě a v jednom dni nepsává příliš málo, musím zde uveřejnit vzpomínky očitých svědků. Jan Činka: "Viděl jsem, jak hořely stodoly v Českém Malíně, do kterých Němci naháněli ženy, děti a starce. Spatřil jsem, jak ze stodoly vyběhly dvě děti a prosily německé vojáky, aby je nezbíjeli. Vojáci nabodli děti na bodáky a vhodili je zpět do ohně." Václav Kinšt: "...jednu skupinu žen, ve které byla i moje žena, odvedli Němci do stodoly Josefa Dobrého. Jakmile vešly poslední ženy, podpálili Němci stodolu a začali střílet." J.A.Martinovský /v Malíně mu uhořela žena i děti/: "Obrazy, které se nám zjevily v Malíně, nemožno popsat. Všude postřílení lidé, kteří se snažili uniknout ze školy nebo z kostela. Napolo spálená těla, napolo ohořelé lebky, upálené končetiny,

tu a tam utržená hlava nebo ruka a na všech popravčích místech ohořelé lidské kosti. Málo osob bylo možno identifikovat." Tato tragedie se odehrála 13.července 1943, kdy nacisté přepadli, vypálili a bestiálně vyvraždili obec Český Malín se 400 a sousední ukrajinský Malín se 132 obyvateli. Čkupanti tvrdili, že byli v prostoru Malína přepadeni tlupou banderovců, hovořilo se i o tom, že snad šlo o omyl, že měla být vyvražděna jiná obec jejíž název také začínal

písmenem M. Nejbliže pravdě však bude to, že jen několik dní před vypálením Malína zde tábořili sovětsí partyzáni Sidora A.Kovnaka a získali zde zásoby mouky, vyměnili část koní a místní řemeslníci jim opravili vozy a zbraně. Malín opustili v noci z 10. na 11.července.

Jaroslav Vaculík

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

U v n i t ř ě í s l e :

1. Ing.Čestmír V e š k o: Usnesení Vyššího vojenského soudu v Táboře, ve kterém zamítá stížnost V O Prok.
2. Václav B e r a n: Co předcházel našemu návratu doČSR.
3. "Pamětní spis volyňských Čechů". Pole, 6.červenec 43.
4. Jan B e n e š: Labe není Dunaj. /Národní politika/
5. P o z v á n k a na konferenci LDS ze dne 5.června1993

Předpokl.cena: 1,- Kč MIČ 47263 Náklad: 50 výtisků

v y c h á z e l o 1 9 7 3 - 1 9 7 5
o b n o v e n o 1 9 8 7 r o č n í k 1 0 č í s l o

Vydává: Vladimír Hajný Red. Marta Zemanová
ČSA 34, 787 01 Šumperk rada:Julius A.Varga

Uzávěrka: 16.5.93

Labe není Dunaj

JAN BENEŠ, USA

„V Linci, kde je Labe ještě téměř průhledně čisté, ...“ — sděluje reportér časopisu Zápisník z Prahy (15-1990), v moudré úvaze nazvané PROČ SE MUSÍME STYDĚT. Já osobně bych se spíše styděl pracovat v novinách, kterým takovýhle nesmysl uteče, a kde ani reportér hluboce se zamýšlející, ani korektor nevědí, že Labe zrovna v Linci neteče. Ale konec konců o nic nejde a reportující reportér uškodil nanejvýše sám sobě. I když tedy člověk marně bádá, kde se v lidech bere ta nebetýčna smělost moudře se rozpovídat o čemkoliv, nejlépe pak o věcech, o kterých mají jen zcela povrchní a mylné znalosti. Psát o problémech životního prostředí se zrovna nosí, a tož nechme to, že průzračně čisté Labe dále teče Lincem.

Již za dob starého Říma tam, pravda, tekla Dunaj, ale proč se hádat o nějaké prkotiny, zvláště čekají-li nás velké úkoly, aneb jak to tuhle na Hradě po návratu z Ameriky zopakoval Václav Havel po T.G. Masarykovi, dát dohromady stát lidí slušných a vzdělaných. Tak stručně to ovšem dnešní prezident neformuloval. Ale Dunaj není Labe a Havel není Masaryk, co se dá dělat.

V téže knihovně kalifornského Monterey taky zrovna měli Lidovky z 20. srpna 1990, kde Jiří Dienstbier sni o Evropě, a v otřásnuté ukázce právě velice hodnotí Ameriku, respektive to, co si československý člověk za tímto slovem představuje, Spojené státy. Toto snění pohříchu připomíná stále ještě spíše redaktora čs. rozhlasu Jiřího Dienstbiera, než československého zahraničního ministra. I ministr zajisté může snít, ale nepsoudit, že to má v rozpisu práce, a analýza americké zahraniční politiky pak mi v mnohém připomíná onoho nebožáka ze Zápisníku, který nechává Lincem téci Labe. Vychází totiž z přibližně stejné informovanosti o Spojených státech, jako má dotyčný pisatel o zeměpisu Evropy.

Jiří Dienstbier také cituje, bohužel mimo kontext, Václava Havla, a sice výrokem, že stažení jediného Pershingu z Evropy by uživilo všechna čs. exilová nakladatelství po dvacet let, a čas od času se, také mimo kontext, dovolává Waltera Lippmana. Jaksi, koukejte, co vše jsem přečetl.

Tedy především nevím, proč by se Amerika měla ke všem svým starostem ještě starat o čs. exilová nakladatelství, a asi by to taky těžko pochopil americký daňový poplatník, který ty rakety platí. Dokonce Jiří Dienstbier použil při této příležitosti prapodivný český novotvar, či spíše pravtvar, že Václav Havel *vypointoval*. Rovněž mimo kontext tedy dodávám, že s takovouto češtinou se může jít pan ministr vystolicovat.

Labe není Dunaj, a považuji za smutné, že nikoli nějaký redaktor nějakého časopisu, ale úřadující ministr československé vlády, a v novinách snažících se dosáhnout bývalé pověsti, *pointuje* a navíc publikuje svá snění, vycházející pohříchu z falešných premis a jejich dosti falešných hodnocení. Tvrdit např., že založení Kominformy roku 1947 bylo způsobeno Trumanovou doktrinou, je také taková falešná premisa.

Dočetl jsem se nedávno v novinách, že Slováci usilují o vlastní zahraniční ministerstvo. Na mou duši, jeden se jim nediví. Podobná tvrzení by totiž zajisté slu-

žela redaktoru čs. rozhlasu, který je převodní pákou politiky strany. Labe není Dunaj a Kominforma nevznikla jako odpověď na Trumanovu doktrinu, ale Trumanova doktrina vznikla v březnu 1947 jako odpověď na už zcela zřetelné dobovačné cíle Sovětského svazu a zcela zřetelně formulovaný sovětský výsměch smluvním závazkům, přijatým v průběhu války. Týkala se ostatně jen Řecka a Turecka. A byla to hospodářská pomoc lidem, kteří si z biedy sami pomoci nemohli. Podle Leninovy poučky o tom, že odolnost nepřítele se má zkoušet bajonetem, *naraziš-li na ocel ustup, naraziš-li na máslo, pokračuj*, Stalin ustoupil.

Amerika, což si zřejmě autor Dienstbier dost neuvědomuje, zaštitila v roce 1948 Jugoslávii, když *Jugoslávci sami projevili dost vůle k obraně* proti sovětskému hegemonismu, a přiměla sovětské jednotky k odchodu z Iránu hrozbou použití atomové zbraně, ačkoli v Tábrizu už se mezitím ustavila jakási lido-demo vláda, kterou tam po sobě Sovětská armáda zanechala, k brzkému oběšení silami Rezy Pahlavího.

Československo v letech 1945 až 1948 ovšem chtělo nebyť ani studené, ani teplé, a podle té ukázky z LN to vypadá, jako by v této nedobré tradici hodlalo ve své zahraniční politice pokračovat.

Amerika nehodlala riskovat světový, a od roku 1949 atomový konflikt, protože si jeho důsledky byla schopna na rozdíl od Moskvy uvědomit, zejména s lidskými důsledky utrpení obyčejného člověka, na které Moskva nedbala. V Americe se taky ví, že ideologie jsou sice dobré k mnoha věcem, ale šanci mají jen tehdy, jsou-li podloženy ekonomickým potenciálem. Poctivě a obětavě tento potenciál dodaly během války i Sovětskému svazu, jaksi ve víře, že za dobrou vůli a otevřenost se jí nemůže dostat nevděku. Snad i pan Dienstbier pamatuje na jakých automobilech to dojeli Rusové do Prahy roku 1945, připočtíme desetitisíce letadel, tanků, a hlavně potravin.

Víra, že Sovětský svaz se přesvědčí o dobré vůli Ameriky pak v americké politice převládala, stejně ovšem byla tato politika schopna dát najevo i vlastnímu spojenci, že nevěří na řešení mezinárodních problémů silou zbraní. Francii u Dien Bien Phu, a Francii s Anglií o cosi později v době Suezské krise. Přímá vojenská konfrontace s Moskvou pak nepřicházela v úvahu nejen vzhledem k možnosti použití nukleárních zbraní, ale i z prostě technických důvodů vojenské strategie USA, uplatněné tak dobře v Německu,

ve kterých se válka skládá z fáze zničení nepřítele, obsazení jeho území a znovuvybudování tohoto území k prosperující zemi, jejíž prosperita ad hoc zabraňuje možnosti další agrese, protože se jí nikomu nechce riskovat.

Od této koncepce byla Amerika odvedena ve Vietnamu, kdy vedla válku, kterou si prostě nepřála vyhrát, protože nikdy neusilovala o zničení a obsazení Severního Vietnamu jako ohniska agrese proti Jižnímu Vietnamu. Vietnamský syndrom pak změnil, a to zásadně, až Ronald Reagan, jehož základní koncepci sice dotyčný politik nikdy tímto způsobem neformuloval, ale kterou by autor parafrázoval jako thesi:

— Celou dobu jsme usilovali o to, aby se nás měli rádi, a tudíž jsme byli hodni. Tak teď budeme nehodni, a budete se nás bát. —

A sovětskou vojenskou převahu vyvážil umístěním Pershingů v Evropě, a československé exilové nakladatele, jaká hanba, nechal soukromými nadacím, které se o ně ostatně tak docela špatně taky nepostaraly. Kdyby si ovšem každá z lidských tváří, usazených na amerických a kanadských univerzitách, objednala a zaplatila produkci nakladatelství, měla by vystaráno i tak.

Druhým bodem Reaganovy Ameriky byly závody ve zbrojení, zejména program SDI, o kterém se předpokládalo, že ho Sovětský svaz hospodářky nemůže vydržet. Soudilo se rovněž, že zhoršující se hospodářská situace Sovětského svazu by mohla vést k zcela jednoduchému agresivnímu záměru odpomoci si vykradením západní Evropy, tak jako už byla vykradena Evropa východní, a aby k tomu nedošlo byla a je americká armáda v Evropě.

Prubířskou zkouškou měl být Afganistán. Také tam se Amerika, k nevůli svých vlastních levicových intelektuálů, angažovala, a tam byl zlomen mythus sovětské vojenské moci platný uvnitř Sovětského svazu a popularita armády. Afgánci ovšem nejsou Evropané, ba Českoslováci a *chtěli si pomoci*.

Třetím polem této politiky bylo sledování stavu lidských práv, díky kterému mělo třeba každé zavření pana Dienstbiera ohlas na půdě amerických zákonodárných sborů, a vazba hospodářské spolupráce je odvislá od respektování těchto práv v té které zemi.

Československý guberniální režim se nezhroutil pod tíhou manifestů disidence, ale díky této americké politice, protože v Moskvě si musili uvědomit, že vykradení Západní Evropy se konat nemůže. Afganistán dokázal proč ne, a z obecného srabu se nelze dostat bez americké hospodářské pomoci, která zase nebude, pokud nebudou splněny určité podmínky americké představy o právech člověka.

Labe není Dunaj, a falešné premisy a opětné hledání jakési „třetí cesty“ nebude mít pro Československo dobré důsledky. Ona totiž každá ideologie a každá politika musí být podložena hospodářským zázemím, i když snít je jistě roztomilé a

inspirující, zahraniční politika se s tím kotelně se to jistě taky docela pěkně sní-
kotelně se to jistě taky docela pěkně sní-
lo, nemohlo to vést k závěrům, že Labe je
Dunaj. Což mi z té předětné ukázky
otřásnuté v LN připadá tak nejbližší.
Jinak mi vadí, a to v projevech celé no-
vé hierarchie moci, ten značný díl samoli-
bosti přímo nesmlírné, která z vyjadřo-
vání těchto panů plyne. Dámy mezi sebe
jaksi tento klub nepřipustil. Noviny jsou
plné drobných zpráv o lidech té země,
kteří se nemají dobe, a kteří trpí pocoty,
že na jejich listopadové a prosincové nar-
mů připadně uvěřeno, že Dunaj je Labe,
děje nikdo nedbá. Nepřipadá mi, že by
momentální politická pýcha jejich staro-

stí, problémů a bortících se naději, zauja-
ta svou vlastní velikostí, nějak dbala.
Charisma Václava Havla zajisté ještě
nějaký čas skoro všechno zachránit a bude

NÁZOV

UHOŘELI ZAŽIVA

V poslední době někteří po-
litici hovoří o vztahu Čechů
k Němcům. Připomínají naše
údajná provinění. Dovolují si
vzpomenout na smutné výročí
50 let, kdy byla se zemí srovna-
ná česká osada Svátá u Budevá-
že v okrese Dubno - v bývalém
SSSR. Za svítání ji 13. 4. 1943
obklíčila německá jednotka, vi-
ce než 40 mužů zahnela do sto-
doly a zaživa upálila, ženy a dě-
tí vyhnala z osady a všechno
srovnala se zemí. Pamatují tu
hrůzu, když se pozůstali vrátili
a v sešvařených tělech se sna-
žili nalít otce, syna, muže, aby
je pohřbili. V létě, přesně 13.
července téhož roku, potkal
podobný osud volyňskou obec
Český Malín. Mám pokroč-
vat? Kdopak se omluví Če-
chům, kteří přežili barbarské
řádění Němců? Kam máme za-
slát nároky na odškodnění za
napáchané škody? Jsem pro vy-
rovnání účtů, po kterém tolik
volají »poškození Němci.
M. ČERNÍK
Louny

"Zemědělské noviny"

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

4/93
ročník 3

Pane prezidente!

My obyvatelé sovětských oblastí lucké a rovenské, obracíme se k Vám s prosbou

Naši předkové přišli v letech 1861 - 1870 z Čech a Moravy do bývalé volyňské gubernie Carského Ruska, jako kolonisté. Nehledě na územní odloučenost, zůstali volyňští Češi souvislým národním celkem, který si do dnešní doby udržel úplnost národní kultury, čistotu jazyka a těsnou spojitost s životem, prací a vývojem českého národa doma.

Není náhodou, že první jednotky Československých legií v Rusku se v roce 1915 vytvořily na Volyni. Od roku 1918, kdy byla obnovena naše národní a státní samostatnost, stávala se stále těsnější poula mezi národem žijícím ve svobodné Československé republice a jeho volyňskou větví.

Olřesy v roce 1938 a 1939, Mnichov a obsazení Československé republiky nepřitelem, byly katastrofami i pro volyňské Čechy, kteří si ve své naprosté většině nepřáli a nepřejí nic jiného, než být co nejaktivnější účastníky boje za opětovné osvobození Republiky.

Volyňští Češi bojují v Čs. vojenské jednotce v SSSR, mnozí padli a mnozí byli vyznamenáni. Jiní jsou příslušníky Rudé armády, kde bojují za stejným cílem i když jim okolnostmi nebylo dopřáno, aby svou národní povinnost plnili v rámci Československé armády. Další jsou v Čs. vojenských jednotkách v Anglii a na Blízkém východě.

V Rudé armádě slouží šest odvodních ročníků českých branců z Volyně, tj. asi 1000 mužů, kteří jsou však většinou zařazeni v pracovních vojenských útvech v týlu fronty. Jistě, že by se Tito spoluobčané osvědčili jako vojáci Čs. vojenské jednotky na území SSSR neméně dobře než ostatní Volyňáci, kterým už bylo dopřáno bojovat po boku ostatních bratří Čechů v jarní kampani tohoto roku.

Naším velkým přáním a s tím se obracíme k Vám, pane prezidente, je, aby po znovudobytí státní a národní samostatnosti našeho národa dostalo se nám plně možnosti vrátit se na rodnou půdu, odkud jsme vyšli.

Prosíme Vás, abyste všem Čechům, žijícím na území SSSR - a jsou to převážně Češi z Volyně - dal možnost návratu do svobodného Československa.

Češi na Volyni se zabývali převážně zemědělstvím a zemědělským průmyslem a ve městech byli řemeslníky. Jejich značný majetek movitý a nemovitý, k němuž se po letech práce tří generací propracovali, zůstal v rukou Němců. Jeho převod do Československa by jistě nemalo přispět k hospodářskému rozkvětu našeho státu. Budeme dobrými občany a společně s celým národem budeme s láskou pracovat k rozkvětu a síle našeho státu. Byli jsme vždy dobrými občany SSSR, ale našim domovem je Československo. Volyňští Češi jistě přispějí k utužení přátelských svazků mezi národy Československa a Sovětského Svazu.

V příloze přikládáme:

1. Seznam českých měst a vesnic na Volyni (příl.č.1).

Václav BERAN CO PŘEDCHÁZELO NAŠEMU NÁVRATU DO ČSR

Návrat volyňských Čechů do vlasti svých předků nebyl za druhé světové války ani zdaleka samozřejmostí. Téměř nepřekonatelnou překážku představoval sovětský stalinský systém, který zcela zásadně nepřipouštěl legální vystěhování svých občanů. Dokonce i samotný pokus o vystěhování byl už posuzován jako trestný čin. Jediným východiskem bylo nastolit tento problém zvenčí na náležitě vlivné úrovni, tedy z pozice Československé vlády nebo ještě lépe do záležitosti angažovat samotného prezidenta Edvarda Beneše.

Někdo však musel prezidenta o přání volyňských Čechů informovat a musela to být osobnost, u které by bylo naprosto jasné, že mluví jménem volyňských Čechů. Bez této iniciativy by vláda ČSR otázku reemigrace sama sotva nastolila, třeba jen proto, že by si přidělávala další problém ke spoustě již existujících poválečných starostí. A že to nebyl problém jednoduchý, ukázala pozdější složitá jednání zástupců ČSR a SSSR, která až 10. července 1946 byla zakončena podpisem dohody o "právu opce a vzájemného přesídlení občanů české a slovenské národnosti ...".

První historicky doloženou oficiální žádostí o reemigraci prezidentu Edvardu Benešovi byl patrně "Pamětní spis volyňských Čechů", jehož plné znění uveřejňujeme vedle. Vznik a osudy tohoto spisu jsou následující.

Po bitvě u Sokolova byl 1. čs. samostatný prapor v SSSR umístěn ve vesnici Veseloje, 9. května se potom přemístil dokončení na str. 2

Pokračování na str. 2

dokončení ze str. 1

do Novochooperska v Saratovské oblasti. Hned příštího dne dorazil do Novochooperska také výcvikový pluk z Buzuluku a tak vznikla 1. čs. samostatná brigáda v SSSR. Zde se představitelem a mluvčím volyňských Čechů - příslušníků čs. vojenských jednotek v SSSR stal ppor. Jaroslav Perný, dalším členem představenstva byla des. Anna Šuttová a koordinátorem jsem byl já. Na první schůzce představenstva bylo dohodnuto sestavení "Pamětního spisu volyňských Čechů", který měl obsahovat:

1. Žádost prezidentu Edvardu Benešovi o repatriaci do staré rodné osvobozené vlasti - Československa.

2. Seznam českých měst a vesnic na Volyni.

3. Jmenný seznam volyňských Čechů, kteří souhlasí s prosbou uvedenou v pamětním spisu.

Navázalo se tak na myšlenku, o které se diskutovalo již v Kvasilově v době pobytu letců a ostatních, kteří uprchli z obsazené CSR a po pádu Polska zakotvili na čas na Volyni.

Další schůzky, na kterých se vypracovávalo definitivní znění pamětního spisu, se konaly nepravidelně, ve večerních hodinách, v bytech, ve kterých jsme byli ubytováni. Spěchali jsme s ukončením, pamětní spis jsme chtěli předat služební cestou. První instancí byl velitel 1. čs. samostatné brigády v SSSR, plk. Ludvík Svoboda, který o snaze volyňských Čechů o návrat do CSR věděl, a byl jí nakloněn; spis měl odeslat kurýrní poštou náčelníkovi čs. vojenské mise v SSSR plk. Heliodoru Píkoví. Ten by ho pak odeslal diplomatickou cestou prezidentu Edvardu Benešovi do Londýna. Byl by to postup podle našich platných vojenských předpisů.

Konečně byl pamětní spis v konceptu hotov a 6. července 1943 des. Anna Šuttová vyhotovila čistopis s kopii. Pamětní spis jsem nechal vkusně svázat do tubých desek. Vazbu provedl spojař rtm. Stanislav Odstrčil. Asi v polovině července 1943 (myslím, že to bylo v

neděli) jsem pamětní spis předal ppor. Pernému. Ten se s ním odebral k veliteli plk. Svobodovi, aby ho požádal o doručení náčelníkovi čs. vojenské mise. Ppor. Perný se dostavil kolem 14. hodiny do bytu velitele brigády. Když vstoupil do kanceláře, seděl plk. Svoboda za psacím stolem, usmíval se a řekl: "Co jsi mi, Perný, přinesl?" Ppor. Perný jménem volyňských Čechů přednesl prosbu o předání pamětního spisu náčelníkovi čs. vojenské mise. Svoboda zjistil, o co se jedná, zrudnul, vyskočil ze židle a rozčileně řekl: "Nikdy, jen přes moji mrtvolu, nesmíme dráždit sověty. Perný, zapomeň na to, o co jsi mne žádal a zakazují, abys něco podnikal jinou cestou."

Když se ppor. Perný vrátil, jen mlčky otevřel aktovku a na stůl položil pamětní spis. Teprve po delší chvíli nám stisněným hlasem vyličil, jak dopadl u velitele brigády.

Pamětní spis jsem si vzal k sobě a zavázal ppor. Perného a des. Šuttovou mlčením, aby nikomu nic neřekli o tom, kde se spis nachází. Toto opatření bylo nutné, protože orgány OBŽ, NKVD a osvětoví činitelé měli všude "své lidi" a kdybychom se byvali v té době pokusili pamětní spis doručit na čs. vojenskou misi jinou cestou, mohli bychom se znovu dostat do zajateckého tábora NKVD, jak nám bylo několikrát už v jiných souvislostech vyhrožováno, "že nás znovu dostanou tam, odkud jsme přišli!" A tak hned druhý den ráno po příchodu do kanceláře štábu brigády jsem pamětní spis uložil na dno kovového trezoru, kde čekal na příhodnější dobu.

Dne 13. prosince 1943 byla brigáda (kromě tankového praporu a týlu) přemístěna od Fastova do Kijeva k zamyšlenému uvitání prezidenta Edvarda Beneše, které se však neuskutečnilo z důvodu ne zcela bezpečné vzdušné cesty. Prezident Beneš při svém odjezdu z Moskvy dne 23. prosince 1943 pověřil gen. Hasala (používal krycí jméno div. gen. Nižborský), aby v jeho zastoupení odevzdal čs. vyznamenání příslušníkům brigády. Proto dne 22. ledna 1944 gen. Hasal spolu s gen. Kratochvílem, gen. Píkou, vyslancem Fierlingerem a redaktorem Borkem přijeli na stanoviště velitelství brigády ve Vysokém, kde byla vyznamenání skutečně odevzdána. V této době, při výkonu povinnosti vyplývajících z mého zařazení intendanta brigády, jsem se na štábu dvakrát setkal s delegací, hlavně s gen. Kratochvílem, velitelem čs. vojenských jednotek v SSSR. Protože s tímto velitelem jsem se blíže znal již v Buzuluku, využil jsem příležitostného rozhovoru, abych ho seznámil s tím, že mám u sebe pamětní spis volyňských Čechů a jak nás v této zaležitosti

zklamal Ludvík Svoboda, také později povýšený na generála. Současně jsem ho požádal o laskavost zprostředkování předání pamětního spisu gen. Hasalovi. Gen. Kratochvíl vše přislíbil, a hned jsme se domluvili, že po odevzdání vyznamenání pozvu gen. Hasala na horký čaj do polní kanceláře, kde bude čet. Anna Šuttová, která mu vše vysvětlí a předá spis pro prezidenta Beneše. Nakonec se gen. Kratochvíl usmál a řekl: "S Procházkou a Kambulovem, kteří ho hlídají, aby s nikým nemohl otevřeně mluvit, si gen. Hasal poradí." Dne 24. ledna 1944 gen. Hasal doprovázený gen. Kratochvílem, osvětovým důstojníkem brigády škpt. JUDr. Procházkou, velitelem týlu kpt. Bedřichem a styčným důstojníkem NKVD Kambulovem, odevzdal čs. vyznamenání příslušníkům týlu brigády. Po skončení obřadu hovořil krátkou chvíli gen. Hasal s vyznamenanými a já jsem ho ve vhodném okamžiku pozval na skleničku čaje do ukrajinské chalupy, ve které jsme měli kancelář. Když už byl u dveří, otočil se a zhlédl, že za námi jde také škpt. Procházka a mjr. Kambulov. To ho rozčítlo a vojensky řízně jim řekl: "Do prdele, to v této zemi nemohu bez vás sám ani vypít ten čaj?" Oba důstojníci se zarazili a zůstali se mnou na mrazu. Čet. Šuttová podala gen. Hasalovi vojenské hlášení, usadila ho na jednu z beden a nabídla mu čaj s vodkou. Pak ho seznámila s pamětním spisem a poprosila ho jménem všech volyňských Čechů o jeho předání v Londýně panu prezidentu Benešovi, aby pan prezident na volyňské Čechy nezapoměl a dal pokyn k zahájení jednání o repatriaci mezi vládami CSR a SSSR. Generál Hasal pak mimo jiné řekl: "Paní Šuttová, vyřídíte všem volyňským Čechům, že až přijedu do Londýna, mojí první snahou bude osobně předat spis panu prezidentu Benešovi a věřím, že udělá vše, aby vaše žádost o repatriaci byla uskutečněna".

Dobříchovice, leden 1993

Pokračování ze str. 1

2. Jmenný seznam volyňských Čechů (příl.č.2).

Všichni jmenovaní, až do války německo-sovětské, pokud byli ještě na Volyni pohromadě, souhlasili s podobným pamětním spisem a s prosbou na Vás, pane prezidente, abyste na nás nezapoměl a uskutečnil naši repatriaci do Československa.

Obracíme se k Vám, pane prezidente, s velkou nadějí. Za Vaši práci budeme Vám neskonale vděční.

Pole, 6. červenec 1943.

Volyňští Češi - příslušníci čs. vojenských jednotek v SSSR.

vojenský obvodový soud Hradec Králové provedl a napadeným rozhodnutím podle § 14 odst. 1 písm. a) zák.č. 119/90 Sb. o soudní rehabilitaci ve znění zák.č. 47/91 Sb. výše uvedený rozsudek zrušil v celém rozsahu, když odsouzení Okresním soudem Chrudim, sp.zn. T 189/71 podléhalo rehabilitaci podle § 2 odst. 2 zák. o soudní rehabilitaci.

Proti usnesení VOS Hradec Králové podal Vojenský obvodový prokurátor Hradec Králové stížnost do protokolu o veřejném zasedání, již dodatečně písemně zdůvodnil.

V opravném prostředku se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k novému rozhodnutí ve smyslu § 14 odst. 1 písm. f) zák. č. 119/90 Sb., když vyslovuje názor, že úvahy o vině, jimiž se soud v původním řízení řídil, byly správné.

Vyšší vojenský soud postupoval podle § 147 odst. 1 tr.ř., přezkoumal správnost všech výroků napadeného usnesení proti nimž může stěžovatel podat stížnost, jakož i řízení napadenému usnesení předcházející a došel k těmto závěrům.

Dosavadní řízení proběhlo v souladu se zákonem a v tomto stádiu řízení podle zák.č. 119/90 Sb. o soudní rehabilitaci přineslo dostatek podkladů, aby mohlo být postupováno podle § 14 odst. 1 cit. zák. a přezkoumávané rozhodnutí zrušeno jak ve výroku o vině, tak i v trestu. Stížnost Vojenského obvodového prokurátora Hradec Králové proto není důvodná.

Důvodem k postupu podle § 14 odst. 1 zák. o soudní rehabilitaci je totiž též to, že ve smyslu § 14 odst. 1 písm. a) bylo přezkoumávané rozhodnutí učiněno na základě nesprávných zjištění, přičemž výčet okolností umožňujících částečné či úplné zrušení takového rozhodnutí je toliko příkladný.

Jestliže zákon mimo jakoukoliv pochybnost vyžaduje, aby soud opřel své rozhodnutí o vině a trestu o jednoznačně zjištěná a bezpečně prokázaná fakta, pak každá zjištění, která nesplňují takovou míru prokazatelnosti a přesvědčivosti, nemohou být natolik správná, aby z nich bylo lze vycházet. Pokud se tak stalo, je důvod předvídaný v § 14 odst. 1 písm. a) zák. o soudní rehabilitaci dán. Je ostatně zřejmé, že též došlo k porušení procesních předpisů, jak má na mysli § 14 odst. 1 písm. b) zák. o soudní rehabilitaci, a to hrubým způsobem, pokud byly důkazy v pochybnostech hodnoceny v neprospěch obviněného za situace, kdy o jejich jednoznačnosti lze pochybovat.

Napadené rozhodnutí je činěno za situace, kdy nejen na základě jednotlivých tvrzení navrhovatele, ale též z jinak zcela objektivních zjištění vznikají vážné pochyby, zda v případě navrhovatele skutečně šlo o službu v cizím vojsku, jak má na mysli § 115 tr. zák. Nelze totiž nevidět, že v minulých poměrech převládala mnohdy hodnotící hlediska tendenční, případně až podbízává tehdejší politické moci.

Odsouzený sám namítá, že vzdor pobytu v kasárnách nepatřil k americké armádě, měl pracovní zařazení a odměnu za práci nepobíral od armádních složek. Zřejmě ani fakt, že po velmi krátkém přechodném období nosil zbraň, nemusí zakládat zákonem požadovaný znak, aby šlo o předmětný trestný čin.

I proti tomuto spravedlivému rozhodnutí již druhé soudní instance podal Vojenský obvodový prokurátor Hradec Králové stížnost a žádal zvrácení původního rozhodnutí o soudní rehabilitaci Ing.Čestmíra Vaško. Myslím, že v tomto okamžiku je asi tak ta správná chvíle, kdy si vezmeme luk a šíp a braňme se sami. V.H.

U s n e s e n í

Vyšší vojenský soud Tábor projednal v neveřejném zasedání dne 18. března 1992 s t í ž n o s t , kterou v řízení podle § 4 písm. e) zák.č. 119/90 Sb. ve znění zák. č. 47/91 Sb. o soudní rehabilitaci v trestní věci odsouzeného

Ing. Čestmíra V a š k o ,

nar. 28.12.1935 Krouna, okr. Chrudim, národnosti české, trvale bytem Krouna čp. 93, okr. Chrudim, t.č. v místě svého bydliště

proti usnesení Vojenského obvodového soudu Hradec Králové ze dne 11. 2. 1992, sp.zn. Rtv 132/90 podal Vojenský obvodový prokurátor Hradec Králové,

a rozhodl o ní podle § 148 odst. 1 písm. c) tr.ř.

t a k t o :

Stížnost se z a m í t á , protože není důvodná.

O d ů v o d n ě n í :

Ing. Čestmír Vaško byl rozsudkem Vojenského obvodového soudu Hradec Králové ze dne 14.3.1978, sp.zn. 1T 14/78 pro trestný čin služby v cizím vojsku podle § 115 odst. 1 tr. zák., kterého se měl dopustit tím, že v době asi od 14. dubna 1971 do 7. 8. 1977 ve Stuttgartu v NSR, kde se zdržoval bez povolení, jako československý občan svévolně konal službu u útvaru 8550 pomocných jednotek "Civilian Labour Group" armády USA.

Za to byl podle § 115 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. odsouzen k souhrnnému trestu odnětí svobody na 4 a půl roku nepodmíněně, za současného zrušení výroku o trestu z rozsudku Okresního soudu Chrudim, sp.zn. T 189/71. Pro výkon tohoto trestu byl zařazen do první nápravně výchovné skupiny. Dále mu byl uložen trest ztráty vojenské hodnosti a propadnutí věci.

Toto rozhodnutí nabylo právní moci.

Odsouzený podal podle § 5 odst. 1 zák.č. 119/90 Sb. o soudní rehabilitaci návrh na řízení podle § 4 písm. e) cit. zák., jež Vojenský

Soud 1. stupně v rámci přezkumného řízení vyžádal odborné stanovisko od Federálního ministerstva obrany. Z jeho obsahu vyplývá, že v původním řízení byl vypracován znalecký posudek na základě v té době dostupných poznatků o službě v "Civilian Labour Group".

Z toho však nelze vyvodit, že tyto poznatky byly jednak úplně a jednak natolik správné, aby závěry tehdejšího znaleckého posudku byly nezvratné. To platí tím spíše, že ani v současné době nejsou podle vyjádření opatřeného soudem 1. stupně o uvedené službě známé bližší informace a proto ani dnes nelze jednoznačně určit, o jaký druh organizace se jedná. Nejde zřejmě o organizaci, kde by bylo možno vykonat určitý druh základní vojenské služby, jak je chápáno u nás. Jedná se spíše o organizaci, ve které vzniká zaměstnanecký vztah k ozbrojeným silám na úrovni občanského pracovníka (srv. vyjádření F MO č.1.1. 13).

Za této situace soud 1. stupně nepochybil, jestliže přezkoumávané rozhodnutí zrušil v rozsahu, jak učinil.

Jestliže účelem zákona o soudní rehabilitaci, jak je tento vyjádřen v § 1 zák.č. 119/90 Sb. ve znění zák.č. 47/91 Sb., je též přezkoumání případů osob protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení a odstranění nepřiměřených tvrdostí v používání represe, je rozhodnutí soudu 1. stupně vydáno v intencích zákona o soudní rehabilitaci, nemá-li se výkon práva opírat o neprovedené konstrukce či tendenční přístupy, ale jen a jen o skutečný stav věci, který i podle názoru odvolacího soudu dosud v předmětné záležitosti zjištěn nebyl.

Na tomto místě však vyšší vojenský soud vyslovuje názor, že vysvětlení sporné otázky, totiž charakteru složky, v níž navrhovatel v minulosti působil, nelze hledat v opatření zprávy od zastupitelského úřadu USA, neboť výklad právních otázek přísluší především soudu a nikoliv orgánu jiného státu.

Dále je nutno zdůraznit, že v původním řízení nebylo postupováno v souladu se zákonem, pokud jde o znalce přítomného při hlavním líčení. Není vůbec zřejmé, jakým a kdy byl znalec jako takový přibrán, zda byl podle zákona poučen a zda složil předepsaný slib.

Samotný znalecký posudek v původním řízení opatřený, je natolik procesně vadný, že jako důkaz neměl a nemůže ani do budoucna obhat, byť byl podle § 211 odst. 4 tr.ř. tehdy při hlavním líčení přečten. Z obsahu tohoto posudku včetně jeho doplňku (č.1. 47-51) je patrné hodnocení právních otázek, které znalci nepřisluší.

Proto bylo rozhodnuto, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Táboře dne 18. března 1992

Předseda senátu
plukovník

JUDr. Karel F i š e r , a. t.

Za správnost:

Na tomto shromáždění členů LDS bude převděpodobně rozhodnuto o jejím odchodu do ilegality. I když jsem se nemohl této důležité schůze zúčastnit ne- bylo mi lhostejné bude-li její rozhodnutí úspěšné v tom jak odpoví na perse- kuci státních orgánů, které její existenci popírají a odmítají uz- net. Na př. Ministerstvo vnitra i soud. Proto jsem zaslal na podpo- ru pořádání schůze 50,-Kč. V.H.

Potvrzuji svou účast
na řádné celostátní konferenci LDS
dne 5. června 1993 v Praze

POZVÁNKA

na konferenci LDS, která se koná dne
5. června 1993 od 10.00 hodin v sále č. 10
Národního domu na Vinohradech
(býv. ÚKDŽ), nám. Míru 2, Praha 2.

Tato pozvánka je určena každému
členu LDS.

Pokud jste byl/a zvolen/a jako delegát,
má tato pozvánka platnost

DELEGAČNÍHO LÍSTKU

LIBERÁLNĚ DEMOKRATICKÁ STRANA
BARTOŠKOVA 4
140 00 PRAHA 4
TEL / FAX: 42 89 481

ODEŠLETE OBRATEM!

Jméno (hůlk. písmem):

Podpis:

LIBERÁLNĚ DEMOKRATICKÁ STRANA
BARTOŠKOVA 4
140 00 PRAHA 4
TEL./FAX: 42 89 481
Adresát:
Zúčtovací data příjemce:
Kčs
-50,-
Podatel číslo
00639
Příjemce uschovatel
4-5-93
INF. HAJNY
Č. BARTOŠOV 4
73704 SUMPERRA